

.....
MILJØMINISTERIET

Departementet

J.nr. SN 2001-701-0036

Ref. Ref.

Den

19 AUG. 2005

**Miljøministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 175 (alm. del - bilag 275)
stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg**

Spørgsmål 175

Ministeren bedes kommentere henvendelse fra Danmarks Naturfredningsforening jf. MPU alm.del – bilag 275

Svar

Jeg kan henvise til det brev, som Skov- og Naturstyrelsens direktør har sendt som svar på henvendelsen fra Direktør Gunver Bennekou, Danmarks Naturfredningsforening, vedrørende Skov- og Naturstyrelsens klage over Nordjyllands Amts afslag på tørveindvinding i Lille Vildmose.

./.
Kopi af brevet med bilag vedlægges.

Miljøministeriet
Departementet
Højbro Plads 4
1200 København K

Tlf. 33 92 76 00

Fax 33 32 22 27

E-post (Internet): mim@mim.dk

www.mim.dk

CVR-nr.: 12-85-43-58

EAN-nr.: 5798000862005

Skov- og Naturstyrelsen

Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20,
2100 København Ø

Direktøren

J.nr. SN 2001-721/14-0009

Den 05 AUG. 2005

Att. Gunver Bennekou

Kære Gunver Bennekou.

Tak for Jeres brev af 3. juni 2005 om Skov- og Naturstyrelsens klage over Nordjyllands Amts afslag på tørveindvinding i Lille Vildmose.

Først vil jeg gøre opmærksom på, at styrelsen tidligere i forbindelse med en tilladelse fra Nordjyllands Amt til indvinding af spagnum i Vildmosen har påklaget amtets afgørelse til Naturklagenævnet. DN påklagede i øvrigt samme afgørelse.

I den nuværende sag er det styrelsens overordnede opfattelse, at Nordjyllands Amt er gået for langt i tolkningen af Natura 2000-forpligtelserne til at tage hensyn til mulig naturgenopretning i artikel 6.3. Det er det principielle i sagen.

I den forbindelse overskygger de økonomiske hensyn ikke de biologiske hensyn, som skal varetages efter EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver i forbindelse med beskyttelse og forvaltning af Natura 2000-områderne.

Skov- og Naturstyrelsen finder det ikke sandsynliggjort i amtets konsekvensvurdering, at det er nødvendigt af hensyn til Natura 2000 forpligtelserne at genoprette netop de ansøgte arealer, der for størstedelens vedkommende allerede er gennemgravet.

I lyset af at Nordjyllands Amt ikke har dokumenteret behovet for at inddrage arealer omfattet af anmeldte rettigheder og sagens meget principielle karakter, er det efter styrelsens opfattelse nødvendigt med en afklaring af rækkevidden af beskyttelsesforpligtelserne.

./.
./.
På den baggrund sendte styrelsen 19. april 2005 en foreløbig anke til Naturklagenævnet. Jeg vedlægger til jeres orientering kopi af styrelsens uddybende anke af 29. juni 2005. Endvidere vedlægger jeg Pindstrup Mosebrugs skrivelse af 10. maj 2005 vedrørende betalingskrav til Skov- og Naturstyrelsen til dækning af meromkostninger i forbindelse med import af tørv til erstatning for manglende tørveindvinding.

Med venlig hilsen

Hans Henrik Christensen

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
Direktøren
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Tlf.: 39 47 20 00
Fax: 39 27 98 99
E-post: sns@sns.dk
Internet: www.skovognatur.dk
CVR-nr.: 11 91 69 10

Anbefalet
Nordjyllands Amt
Teknik og Miljø
Postboks 8300
9220 Aalborg Øst

**KOPI TIL
ORIENTERING**

Landskabs- og Råstofkontoret

J.nr. SN 2001-721/14-0009

Ref. FJA/EBA/DCH

Den

29 JUNI 2005

Uddybning af anke over Nordjyllands Amts afslag på ansøgning om tørveindvinding i Lille Vildmose.

Til Naturklagenævnet

I brev af 19. april 2005 indgav Skov- og Naturstyrelsen en foreløbig anke over Nordjyllands Amts afslag af 22. marts 2005 på Pindstrup Mosebrug A/S's ansøgning om at indvinde sphagnum på et ca. 450 ha stort areal af matriklerne nr. 1ci og 1 hi Vildmosegård, Mou, der ejes af Aage V. Jensens Fonde samt nr. 1ep, 1do og 1 eø Vildmosegård, Mou der ejes af Pindstrup Mosebrug A/S, alle omfattet af forlængede anmeldte rettigheder i henhold til råstofloven.

Styrelsen indgav samtidig foreløbig anke over amtets afslag af samme dato på ansøgning fra Pindstrup Mosebrug A/S om at indvinde spagnum på et ca. 95 ha stort areal af matr. nr. 1gæ Vildmosegård, Mou, der ejes af Aage V. Jensens Fonde, men ikke er omfattet af anmeldte rettigheder. Anken for sidstnævnte areal opretholdes ikke.

Baggrund

Med henblik på at opnå tilladelse til fortsat indvinding på arealer med anmeldte rettigheder efter udløbet heraf den 1. juni 2003 indsendte virksomheden i marts 2002 tre ansøgninger om spagnumindvinding, samt ansøgning om indvinding på et tilgrænsende areal, som ikke var omfattet af en anmeldt ret.

Nordjyllands amt meddelte midlertidig tilladelse til indvinding indtil udgangen af 2003 på ét af områderne og afslag på de øvrige ansøgninger.

Pindstrup Mosebrug påklagede afgørelserne til Naturklagenævnet, der i afgørelse af juni 2004 meddelte midlertidig tilladelse til fortsat indvinding til udgangen af 2004 og hjemviste amtets afgørelser til fornyet behandling i forhold til at afklare eventuelle muligheder for fortsat indvinding.

Nævnet understregede, at eventuel yderligere indvinding burde afvente en samlet planlægning for naturgenopretning og ophør af tørveindvinding i Lille Vildmose under hensyn til:

- 1) de erstatningsmæssige konsekvenser af indgreb i anmeldte rettigheder
- 2) nærmere undersøgelser og vurderinger af hvorvidt tørvegravning på de enkelte arealer vil påvirke beskyttede naturtyper
- 3) vurdering af fortsat tørvegravnings forenelighed med nærmere planer for naturgenopretning i de enkelte områder.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
Landskabs- og Råstofkontoret
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Tlf.: 39 47 20 00
Fax: 39 27 98 99
E-post: sns@sns.dk
Internet: www.skovognatur.dk
CVR-nr.: 11 91 69 10

Status

Amtet har nu gennemført den af Naturklagenævnet ønskede samlede planlægning i form af et samlet administrationsgrundlag for tørveindvinding og naturgenopretning i den nordlige og østlige del af Lille Vildmose.

Amtets konsekvensvurdering, herunder administrationsgrundlaget, bygger på både styrelsens og EU-kommissionens vejledninger og anvisninger for udarbejdelse af konsekvensvurderinger i relation til Natura 2000.

Administrationsgrundlaget tilkendegiver, at tørveindvindingen bør bringes til ophør i områderne nærmest de eksisterende højmose, mens indvinding kan fortsætte i andre områder indenfor rammerne af regionplanen og EF's habitat - og fuglebeskyttelsesdirektiv.

Amtet har på den baggrund meddelt afslag på ansøgningerne om fortsat indvinding i de sager, Naturklagenævnet i juni 2004 hjemviste til fornyet behandling i amtet.

Skov- og Naturstyrelsens uddybning af klagen

Amtets afslag er begrundet i flere principielt forskellige forhold:

- A. Forringelser og forstyrrelser af eksisterende Natura 2000 typer eller arter:
 - A.1. Negativ påvirkning af tilgrænsende Natura 2000 habitater (ved Høstemark Mose).
 - A.2. Bortgravning af §3 arealer som samtidig er levesteder for Natura 2000 arter.
- B. Genopretningsaspekter i relation til Natura 2000:
 - B.1. Amtet vurderer at lokalitetens integritet skades, hvis *mulighederne* for at etablere sammenhængende højmose under naturnære hydrologiske forhold forringes.
 - B.2. Amtet vurderer at genopretning og sammenbinding af naturtypen højmose er *nødvendig på de omhandlede arealer*, og at bevaringsmålsætningen derfor skades, hvis gravning tillades.
 - B.3. Amtet vurderer, at bevaringsmålsætningen skades for flere fuglearter, herunder Natura 2000-arten tinksmed, hvis *muligheden på de omhandlede arealer* for genopretning af deres bestande forsinkes eller hindres.
- C. Andre forhold end Natura 2000:
 - C.1. Ønsker/planer om naturgenopretning af arealerne muliggjort af fredning og regionplanlægning.
 - C.2. Generel beskyttelse i naturbeskyttelsesloven af to delarealer som § 3 eng.

Skov- og Naturstyrelsen anfægter ikke de dele af amtets afslag og vurderinger, som omhandler forhold A eller C. Styrelsens anke omhandler derfor alene forhold B, dvs. genopretningsaspekter i relation til Natura 2000, idet styrelsen overordnet set mener, at amtet er gået for langt i sin tolkning af Natura 2000 *forpligtelsen* til at tage hensyn til mulig naturgenopretning i en artikel 6.3 konsekvensvurdering.

Ad B. Genopretningsaspekter i relation til Natura 2000

Styrelsen udtalte i brev og notat af 18. maj 2004 til Naturklagenævnet, at nødvendige bevaringsforanstaltninger kan omfatte delarealer, som ikke i dag rummer naturtyper eller levesteder, hvis det er *nødvendigt* for at opnå gunstig bevaringsstatus. Efter styrelsens opfattelse er der ingen pligt i habitatdirektivets artikel 6.3. til at afslå en ansøgning begrundet i genopretningsaspekter, medmindre det er dokumenteret, at naturgenopretning på pågældende delareal er *nødvendigt* for at opnå gunstig bevaringsstatus for de tilgrænsende arealer, hvor naturtypen findes. En sådan *nødvendighed* ses ikke sandsynliggjort i nærværende sager.

Amtet har ikke, i hverken konsekvensvurdering eller administrationsgrundlag, foretaget en egentlig analyse af, om pågældende naturgenopretning er nødvendig, i hvilket omfang og hvor. I administrationsgrundlaget s. 35 henvises der til afsnit 5, som skulle konkludere, at det er en "uundgåelig konsekvens af pligten", at der skal iværksættes naturgenopretning som øger arealet og sammenbinder de adskilte højmoserester. Styrelsen har forgæves søgt efter en sådan analyse eller redegørelse i afsnit 5 og heller ikke fundet den andetsteds.

Amtets vurdering baserer sig således udelukkende på det generelle forhold, at en Natura 2000 art (tinksmed) og type (højmose) har ugunstig bevaringsstatus og findes i samme Natura 2000 område. Genopretning kan således i princippet foretages på delarealer hvor som helst, med den effekt at andre planer og projekter hvor som helst vil skulle afvises.

Ved ugunstig bevaringsstatus er Skov- og Naturstyrelsen enig i, at Natura 2000 direktiverne fordrer en indsats, men det indebærer ikke nødvendigvis at indsatsen skal foregå på de arealer, ansøgningerne omhandler. Stor og hurtig (og med ret stor sandsynlighed tilstrækkelig) naturgenopretningseffekt kan forventes ved indsats på andre arealer, som allerede rummer Natura 2000 naturtyper, blot i en ugunstig tilstand. Sådanne arealer er der mange af i området, idet udtørring og tilgroning har forringet store randarealer i både Toft Mose, Portlandmose, Paraplymose og Høstemark Mose. Det fremgår af amtets vurdering, side 11, at de vigtigste årsager til den ugunstige bevaringsstatus for højmose i området er de unaturlige hydrologiske forhold, tilgroning og heraf følgende reduktion i bestandene af karakteristiske arter.

Ved at genoprette naturlig hydrologi på de registrerede forekomster af Natura 2000 naturtyper kan tilstanden bedres hurtigt også mht tilgroning og karakteristiske arter. Endvidere kan væsentlige arealer af type 7120 nedbrudt højmose inden for få år forbedres tilstrækkeligt til at blive type 7110 aktiv højmose, hvorved arealet af sidstnævnte kan øges nok til at bevirke gunstig bevaringsstatus. Der er slet ikke tilsvarende sikkerhed for eller hurtighed forbundet med den tænkte genopretning til højmose på de pt gravede delarealer.

Styrelsen anser det ikke for sandsynliggjort i materialet, at det er *nødvendigt* af hensyn til Natura 2000 forpligtelsen at genoprette netop de arealer, som omhandles af ansøgningerne. Genopretning på hidtidigt naturareal er sandsynligvis nok til i løbet af en kortere årrække at øge arealet af type 7110 højmose tilstrækkeligt til, at arealkriterierne for gunstig bevaringsstatus bliver opfyldt.

Tilsvarende ses det ikke sandsynliggjort i konsekvensvurderingen, at det er *nødvendigt* at sammenbinde de forskellige delarealer af højmose med hinanden. Det ses fx ikke sandsynliggjort, at nogen af højmosens karakteristiske arter har behov for nævnte sammenbinding for at opretholde deres bestande langsigtet.

Alt i alt finder styrelsen ikke, at amtets materiale har afdækket forhold som medfører, at det skulle være en *nødvendighed* eller *forpligtelse* afledt af Natura 2000 direktiverne til at naturgenoprette nogen af de delarealer, som er graveområder. Dermed være ikke sagt, at genopretningen ikke kan være ønskelig ud fra de andre hensyn, der er nævnt under punkt C (fredning, § 3 beskyttelse og regionplanlægning). Men i det tilfælde bør naturgenopretning prioriteres ud fra nationale hensyn, herunder hører både naturhensynet og hensynet til tørv som en begrænset råstofressource.

I lyset af disse forholds meget principielle karakter og eventuelle præcedensvirkninger for andre artikel 6.3 konsekvensvurderinger anmodes Naturklagenævnet om at afvise amtets begrundelser om genopretningsaspekter i relation til Natura 2000, nævnt ovenfor under B.

Med hensyn til de erstatningsmæssige konsekvenser har amtet kun i begrænset omfang fundet det muligt at inddrage Naturklagenævnets anmodning om, at der i planlægningen skal tages hensyn til erstatningsretlige indgreb i anmeldte rettigheder, idet muligheden for naturgenopretning efter amtets opfattelse forringes afgørende ved yderligere indvinding

Denne vurdering baseres på en forudsætning om, at genopretning af gravearealerne er nødvendig. Det er det spørgsmål, Skov- og Naturstyrelsen ønsker afprøvet af Naturklagenævnet.

Hovedspørgsmål

Hovedspørgsmålet er, om det af hensyn til forpligtelserne efter Natura 2000 er nødvendigt at standse hele indvindingen i de ansøgte områder. Styrelsen ønsker efterprøvet, om amtets vurderinger af naturgenopretningsbehovet i relation til Natura 2000 området kan anses for tilstrækkelige til at afvise begrænset tørvegravning på vilkår på det 450 ha store område, der omfatter matriklerne nr. 1ci og 1 hi Vildmosegård, Mou og 1ep, 1do og 1 eø Vildmosegård, Mou, omfattet af forlængede anmeldte rettigheder i henhold til råstofloven.

Efter Skov- og Naturstyrelsens opfattelse bør det således vurderes, om der kan være grundlag for indvinding på vilkår indenfor det ansøgte område med anmeldte rettigheder, under hensyn til habitatforpligtigheden, den kommende Natura 2000-plan, genopretning på de tilgrænsende arealer, hvor naturtypen findes og andre forhold nævnt under punkt C.

Såfremt Naturklagenævnet finder, at habitatforpligtigelserne ikke forhindrer en begrænset tørveindvinding på vilkår skal Skov- og Naturstyrelsen anmode Naturklagenævnet om at hjemvise sagen til amtets nærmere behandling, herunder en detaljeret planlægning for naturgenopretningen og tørveindvindingen i området.

Skov- og Naturstyrelsen er opmærksom på, at en fornyet behandling i amtet vil medføre forsinkelse af eventuel udnyttelse af indvindingsmulighederne i de ansøgte områder. Skov- og Naturstyrelsen skal i den forbindelse henvise til, at der ifølge amtets konsekvensvurdering er indvindingsmuligheder i område 2.2 samt i områderne 3 – 5 udenfor det ansøgte område.

Med venlig hilsen

Henrik Knuth-Winterfeldt

Kopi til:

Nordjyllands Amt, Niels Bohrs Vej 30, Postboks 8300

9220 Aalborg Øst

Direktoratet for Fødevarerhverv, Allégade 24, 6270 Tønder

Aage V. Jensens Fonde, Sct. Jørgens Hus, Kampmannsgade 1, 1604, København V.

Sejlfjord Kommune, Teknisk Forvaltning, Stationsvej 5, 9280 Storvorde

Aalborg Historiske Museum, Algade 48, 9000 Aalborg

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Pindstrup Mosebrug A/S, Fabriksvej 2, Pindstrup, 8550 Ryomgård

Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K

KROMANN REUMERT

ADVOKATFIRMA

Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
11 MAJ 2005

RÅDHUSPLADSEN 3
DK-8000 ÅRHUS C
TEL +45 70 12 12 11
FAX +45 70 12 14 11
DIR +45 38 77 43 99
KT@KROMANNREUMERT.COM
WWW.KROMANNREUMERT.COM

10. maj 2005
614267 KT/jgu
Dok. nr.: 470137-1

LILLE VILDMOSE - PINDSTRUP MOSEBRUG A/S - TØRVEINDVINDING

Nordjyllands Amt har ved afgørelser af 22. marts 2005 meddelt afslag på Pindstrup Mosebrug A/S's ansøgning om indvinding af sphagnum på matr.nr. 1 cl. m.fl. i Lille Vildmose, hvilke afgørelser er påklaget af selskabet til Naturklagenævnet ved klage af 4. april 2005.

Naturklagenævnet har ved afgørelse af 1. marts 2005 meddelt afslag på forlængelse af Pindstrup Mosebrug A/S's midlertidige tilladelse til fortsat indvinding af sphagnum på arealerne.

Pindstrup Mosebrug A/S er dermed afskåret fra at indvinde sphagnum på de pågældende arealer. Råstofforsyningen er nødvendig for selskabets drift, og da der ikke er mulighed for at substituere denne råvaremasse fra andre lokaliteter i Danmark, er selskabet henvist til at importere de nødvendige råstoffer.

Uanset udfaldet af den endelige afgørelse i den verserende klagesag vil Pindstrup Mosebrug A/S herved blive påført et tab i form af de hermed forbundne meromkostninger. Da de af amtet meddelte afslag har karakter af indgreb i anmeldte rettigheder efter råstofloven, skal dette tab erstattes efter reglerne om ekspropriation.

I indeværende år har Pindstrup Mosebrug A/S indtil videre importeret én skibsladning vacuumtør. Meromkostningen i forhold til indvinding af den samme mængde tør v i Lille Vildmose udgør DKK 65,77 pr. m³ produktionsvolumen, hvilket for denne ene skibsladning resulterer i en samlet meromkostning på DKK 394.620,00, jf. vedlagte bilag.

KØBENHAVN ÅRHUS LONDON BRUXELLES
SCANDINAVIAN LAW ALLIANCE

VINGE KB - SWEDEN, KROMANN REUMERT - DENMARK, THOMMESSEN KREFTING GREVE LUND AS - NORWAY

KROMANN
REUMERT

Jeg skal hermed på vegne af Pindstrup Mosebrug A/S anmode styrelsen om inden 8 dage fra dato at indbetale dette beløb med tillæg af renter efter ekspropriationsprocesloven.

Der tages forbehold for at fremkomme med et erstatningskrav for det tab, som selskabet er blevet påført i 2003 og 2004, når dette er endeligt opgjort.

Kopi af dette brev er samtidig fremsendt til Naturklagenævnet og til Nordjyllands Amt. Jeg vedlægger til orientering kopi af fremsendelsesbrevet til Naturklagenævnet.

Med venlig hilsen
Kromann Reumert

Kim Trensø